

RIIGIMETSA TERVIKTUTVUSTUS TALLINNA LINNA TERRITOOORIUMIL

SISSEJUHATUS

RMK ehk Riigimetsa Majandamise Keskuse hoole all on ligikaudu 30% kogu Eestimaast. Seal asub 45% Eesti metsadest. RMK on Eesti riigile kuuluva metsa ja teiste mitmekesiste looduskoosluste hoidja, kaitsja ja majandaja. RMK kasvatab metsa, hoiab loodusväärtusi, teenib riigile metsa majandades tulu, loob looduses liikumise võimalusi ja jagab loodusharidust.

RMK eesmärgiks on majandada riigimetsa kehtlikult, et ka tulevased põlvkonnad saaksid metsahüvesid kasutada vähemalt samal määral, kui seda teeme meie. Metsade majandamise kõrval on üldsuse jaoks oluline riigimetsa avatus kõigile, kellel soov metsas jalutada-matkata ja seeni-marju korjata või selleks ettevalmistatud kohas telkida ning metsapuhkust nautida.

Riigimetsa, mis asub asulate lähedal või mida inimesed aktiivselt kasutavad, peab RMK kõrgendatud avaliku huviga metsaalaks. Nende alade läheduses elavaid või kinnistuid omavaid inimesi (kohalik kogukond või elanikud), keda metsatööd otseselt mõjutavad, kaasab RMK metsatööde planeerimisse.

Käesolev kava annab ülevaate **Tallinna linnas** asuvatest RMK hallatavatest metsadest ja möödunud kümnendi tegevustest ning kirjeldab omavalitsuse territooriumil kõrgendatud avaliku huviga riigimetsa alad ning plaanitavad tegevused nii looduskaitstes, külastuskorralduses kui ka metsamajanduses järgmiseks 10 aastaks. Tutvustusest on näha, milliseks kujuneb omavalitsuse territooriumil kasvava riigimetsa pindala ja vanuseline struktuur kehtlikul majandamisel, samuti see, kuidas ja millises mahus kavandatakse metsade uuendamist, hooldamist, metsaparandust ja looduskaitseteid.

RMK STRUKTUUR JA TOIMIMINE

RMK tegevusvaldkonnad on:

- maakasutus;
- metsamajandus;
- metsakorraldus;
- taimla- ja seemnemajandus;
- puiduturustus;
- looduskasutus, sh külastuskorraldus ja looduskaitse.

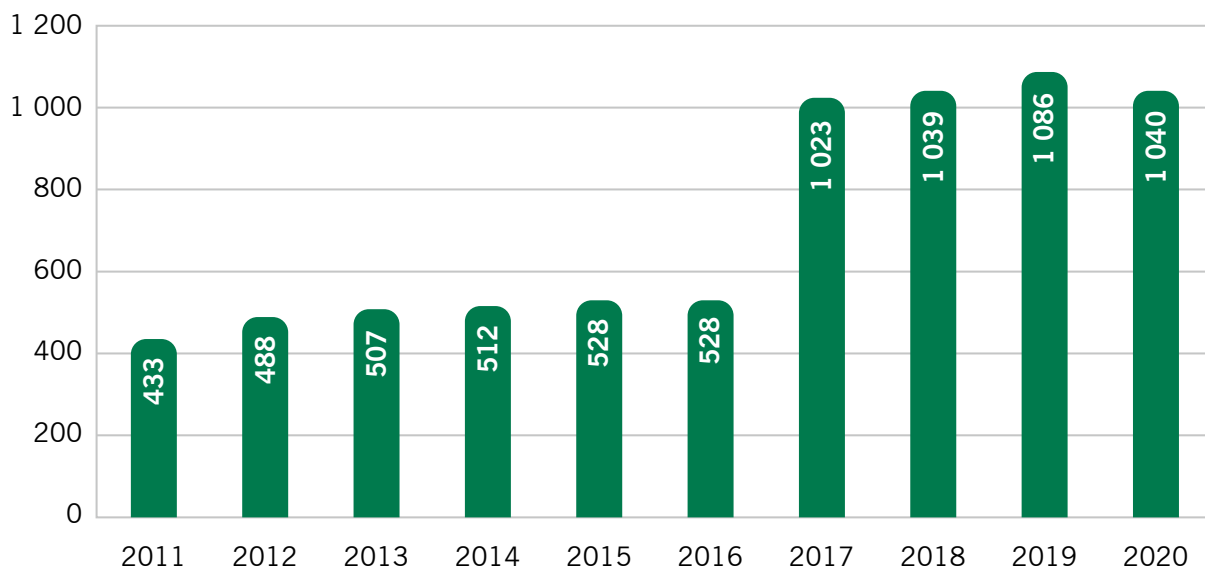
RMK koosseisu kuulub Sagadi metsakeskus, Elistvere loomapark ja Põlula kalakasvandus.

RMK-s töötab ligi 700 inimest, kokku saab RMK hallatavas metsas tööd umbes 6500 inimest.

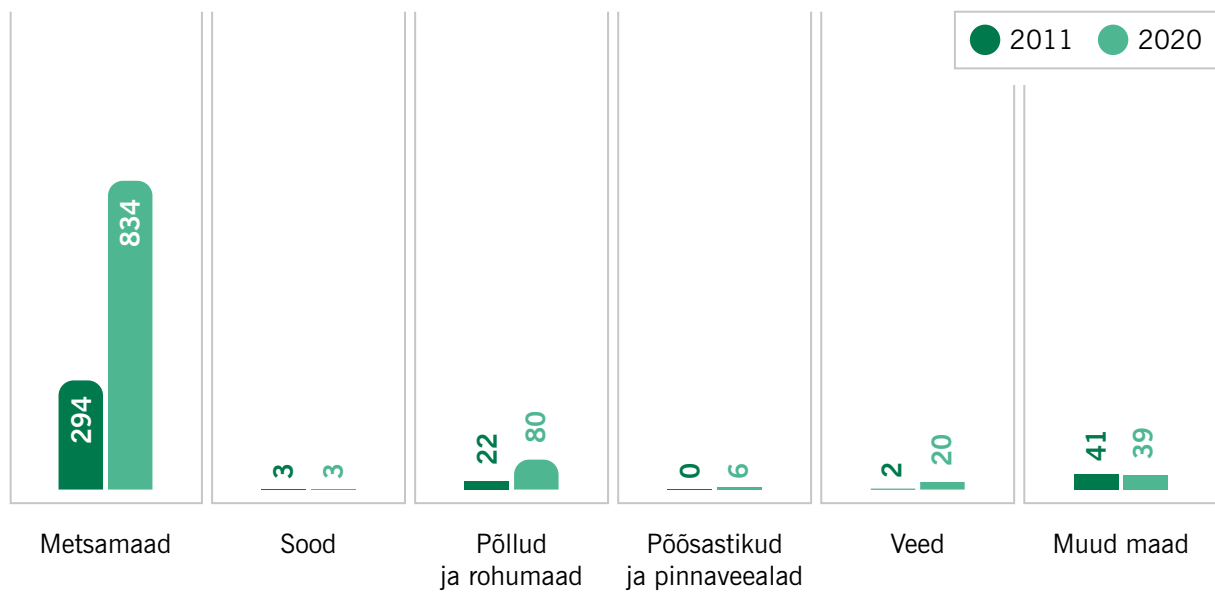
Eesti riigimetsa majandatakse säästvalt. Selle kinnituseks on RMK-le omistatud säästva metsanduse sertifikaadid FSC ja PEFC. RMK-l on ka keskkonnajuhtimissüsteemi sertifikaat ISO 14001 ja kvaliteedijuhtimissüsteemi sertifikaat ISO 9001.

1. MAAKASUTUS

RMK hallatavate maade pindala **Tallinna linna** territooriumil on **1040 ha**, mis moodustab **7%** kohaliku omavalitsuse pindalast. Riigimetsamaade pindala muutus 2011.–2020. a on toodud joonisel 1 ja riigimaade kõlvikulised muutused joonisel 2.

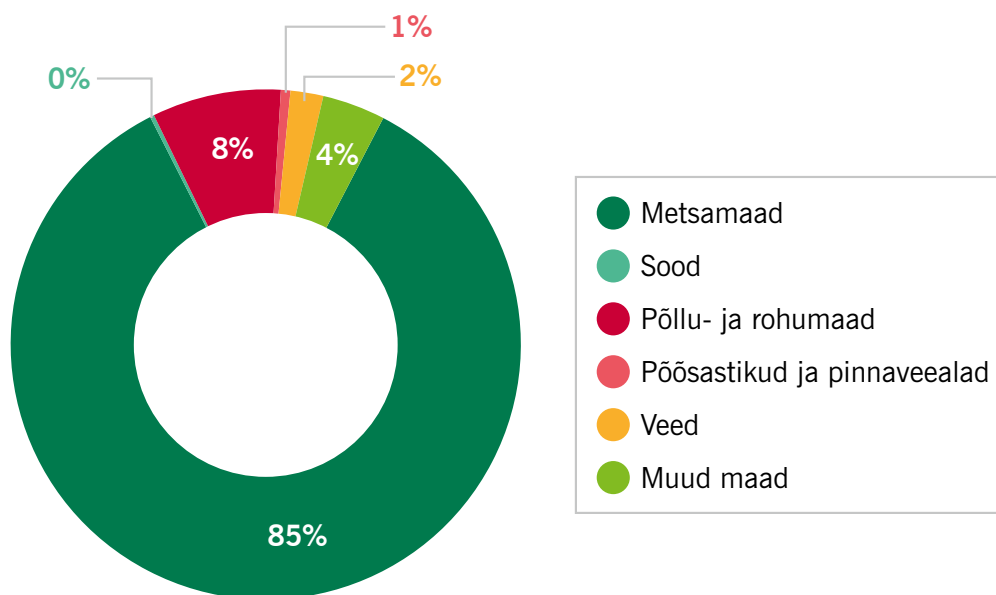

Joonis 1. Riigimetsa üldpindala muutus perioodil 2011.–2020. a, ha.

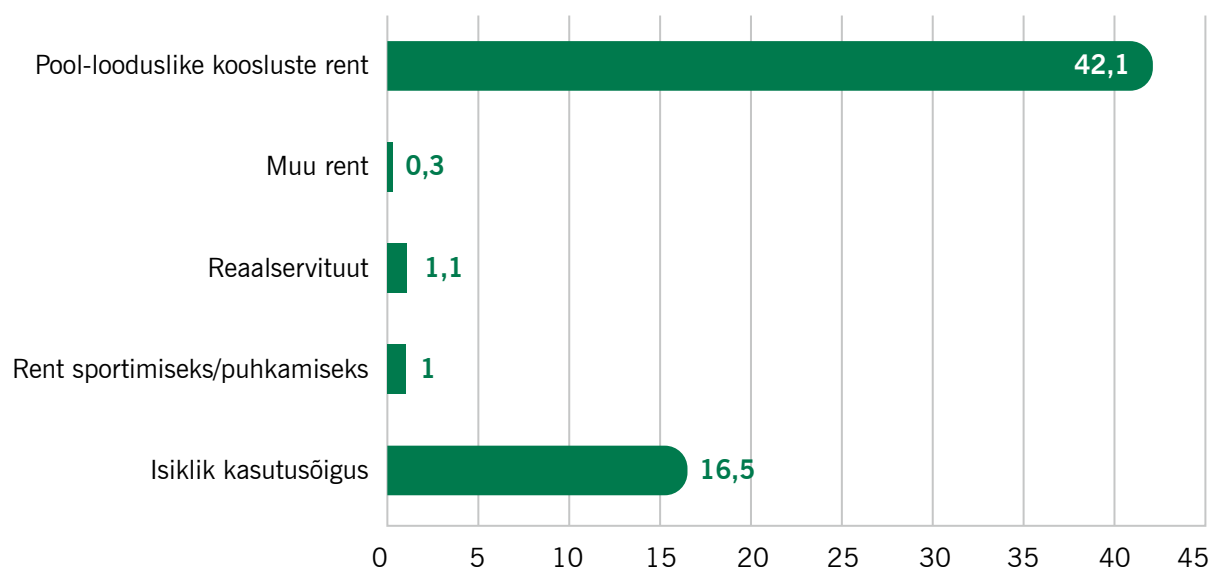
Joonis 2. Riigimetsa maade muutused kõlvikute lõikes 2011/2020. a, ha.

Praegu moodustab riigi metsamaa pindala omavalitsuse territooriumil asuvatest RMK hallatavatest maadest 85%, mis on 834 ha, mittemetsamaad võtavad enda alla 15%, millest suurima pindalaga on rohumaad ja niidud – 80 ha.

Joonis 3. Riigi maade jagunemine 2020. a, %.

RMK on sõlminud riigimaale Tallinna linnas erinevaid maakasutuslepinguid, millest pindala poolest enamiku moodustavad poollooduslike koosluste hooldamiseks sõlmitud lepingud – ligi 42 ha.

Joonis 4. Lepingud riigimetsa maade kasutamiseks 2020. a, ha.

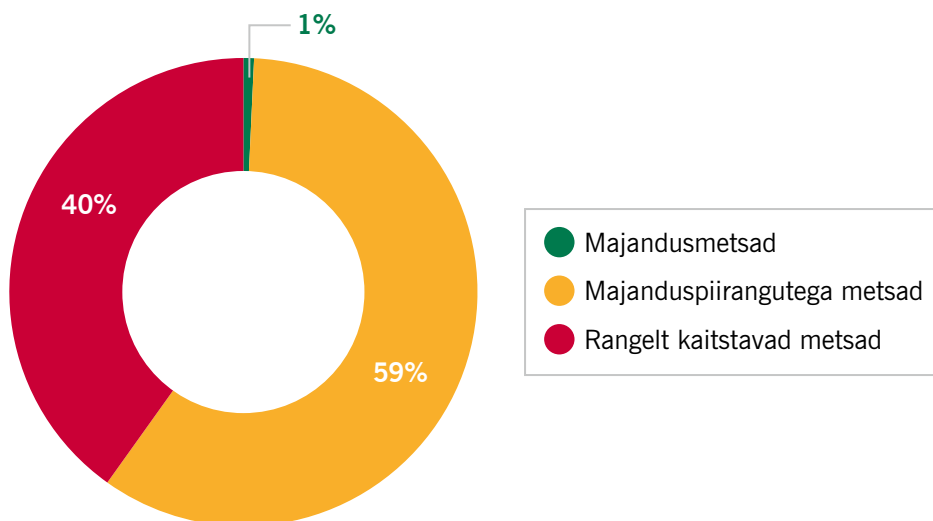
2. METSAVARUD

Tallinna linna riigimetsad jagunevad majandus-, majanduspiirangutega ja rangelt kaitstavateks metsadeks (joonis 5). Praegu on riigimetsamaad linnas 834 ha, millest majandusmetsa on 6 ha, majanduspiirangutega metsa 493 ha ja rangelt kaitstavat metsa 335 ha. Metsakategooriate pindala võrdlus 10 aasta taguse ajaga on toodud joonisel 6.

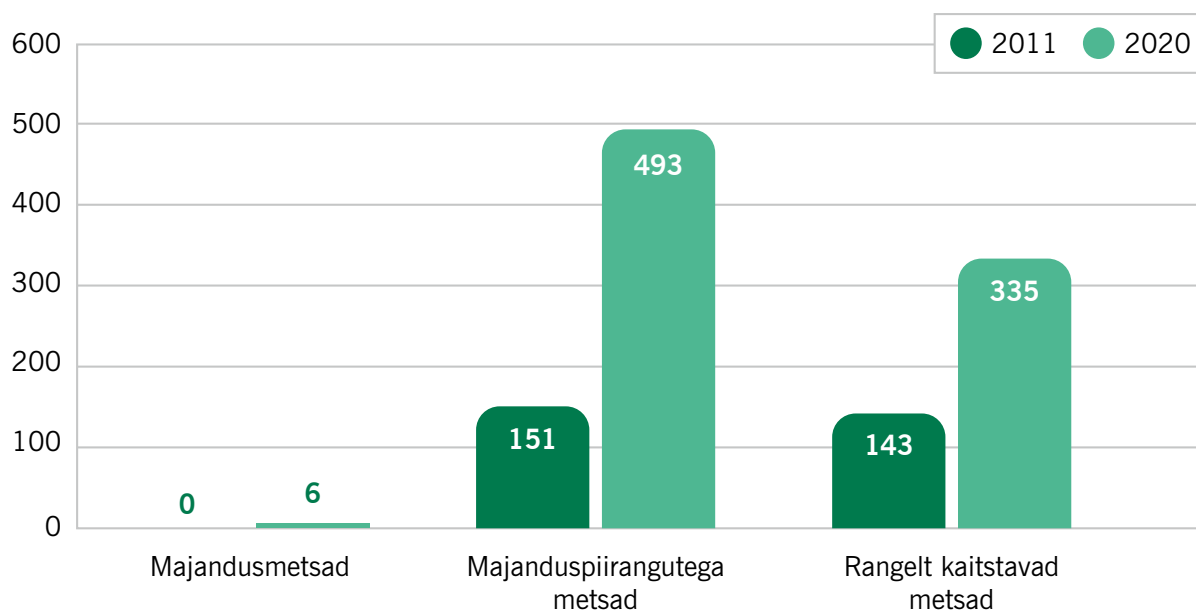
Rangelt kaitstavates metsades on majandustegevus keelatud (nt loodusreservaadid, kaitsealade ja püsielupaikade sihtkaitsevööndid ja vääriselupaigad).

Majanduspiirangutega metsades on majandustegevus lubatud arvestades kaitseala valitseja seatud piiranguid.

Majandusmetsades on majandustegevus lubatud metsaseaduse alusel.

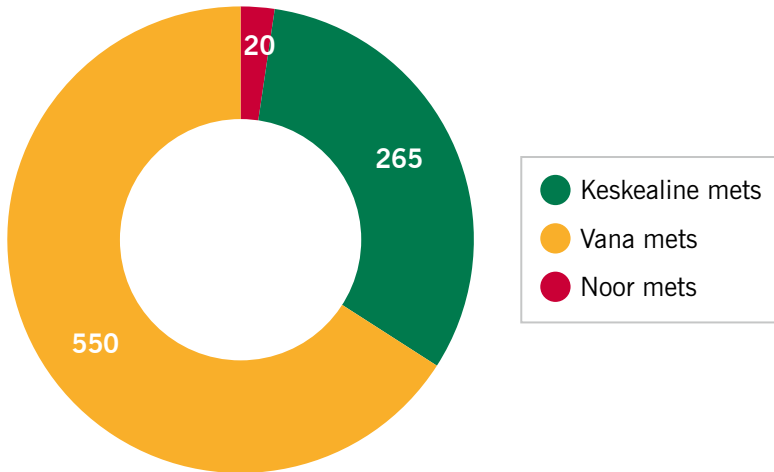
Joonis 5. Riigi metsamaade jagunemine kaitsekategooriatesse 2020. a, %.

Joonis 6. Riigi metsamaade kaitsekategooriate muutus 2011.–2020. a, ha.

Kuna metsade olemit ja elutsüklit iseloomustab kõige paremini metsa vanuse muutus, siis oleme jaganud metsa kolme vanuseklassi:

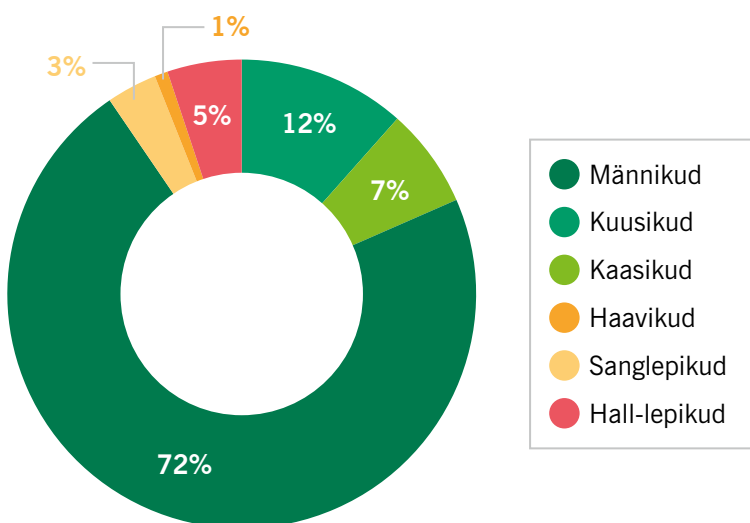
- noored metsad;
- keskealised metsad;
- vanad metsad.

Joonis 7. Riigi metsamaa jagunemine vanuseklasside alusel 2020. a, ha.

Erinevad kasvukohad ja mullad tingivad ka erinevate puuliikidega metsaosade kujunemise.

Metsade puuliigiline jagunemine on toodud joonisel 8. Enamiku Tallinna metsadest moodustavad männikud – 72%.

Joonis 8. Riigi metsamaa puuliigiline jagunemine 2020. a, %.

3. LOODUSKAITSE

Looduskaitsetöid tehakse loodusliku mitmekesisuse säilitamiseks RMK hoole all oleval riigimaal. Elurikkuse hoidmise olulisi põhimõtteid järgitakse ka majandatavas metsas.

Looduskaitsetööd viiakse läbi looduskaitsete väärtuste säilitamiseks koostatavate lähteülesannete ja projektide alusel:

- ohustatud või kehvasti seisundis olevate liikide elupaikade taastamiseks;
- koosluste või poollooduslike koosluste taastamiseks ja hooldamiseks;
- kaitsealuste üksikobjektide hooldamiseks;
- parkide hooldamiseks.

Tabel 1. RMK looduskaitsetööd perioodil 2011.–2020. a

Looduskaitsetööd	Pindalad (ha) ja tükiarvud (tk)
Koosluste taastamine ja hooldus	24
Liigi elupaiga taastamine ja hooldustööd	28
Maastiku taastamine ja hooldus	3,6
Parkide taastamine ja hooldus	34
Poolloodusliku koosluse taastamistöö ja hooldus	209

Suurimas mahus on taastatud ja hooldatud poollooduslikku kooslust Pirita jõe orus. Järjepidevalt hooldatakse Brafmanni parki. Samuti on tehtud hooldustöid Glehni pargis. Nõmmel tehakse iga-aastaselt töid nõmmnelgi kasvukohas.

Aastatel 2021–2030 jätkatakse Tallinna parkide hooldamisega.

4. KÜLASTUSKORRALDUS

Külastajate suunamiseks ja loodusteadlikkuse edendamiseks RMK hallatavatel puhke- ja kaitsealadel loob RMK looduses liikumise võimalusi. Maastiku seisundi säilitamiseks, külastuse suunamiseks, loodusteadlikkuse edendamiseks ja inimtekkeliste negatiivsete mõjude vähendamiseks on RMK rajanud külastustaristu.

RMK hallatavatest külastusobjektidest jääb Tallinna linna territooriumile Sütiste metsa puhkekoht.

Joonis 9. Tallinna linna territooriumil paiknev RMK hallatav külastusobjekt.

Nõmme-Mustamäe metsi kasutavad Mustamäe ja Nõmme linnaosade elanikud ja Nõmme Spordikeskuse külastajad: sportlased, tervisesportlased ja jalutajad. Plaanis on projekteerida ja rajada Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala Nõmme-Mustamäe piiranguvööndisse loodusõpperada, tutvustamaks kaitseala väärtusi ja andmaks külastajatele esmast teavet looduskaitsest. Vajalik on komplekselt uuendada loodusrajale jäävaid külastusrajatisi ja neid edasi arendada.

2020. aastal alustati loodusraja ja treppide (Vanaka, Liivaku) projekteerimist koos remondiprojektiga olemasolevale betoontrepile. Samal aastal valmis ehitusaudit treppidele, millest lähtuvalt remonditi J. Sütiste tee 23 treppi.

Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealal asub kolme kaetud lõkkeasemega Sütiste metsa puhkekoht. Selle taristut hooldatakse jooksvalt ning vajadusel remonditakse ja uuendatakse. Linnasisestel külastusobjektidel on kõrgendatud tähelepanu teavitamisel ja infotahvlite uuendamisel.

Külastusobjektide täpne paiknemine ja taristu kirjeldus on leitavad:

<https://www.loodusegakoos.ee/kuhuminna/puhkealad/tallinna-umbruse-puhkeala>

Täiendav info ja külastusobjektidel planeeritud tegevused on leitavad Tallinna külastusala külastuskorralduskava materjalidest:

<https://www.rmk.ee/organisatsioon/tegevusvaldkonnad/loodushoid/kulastuskorralduskavad/tallinna-kulastusala>

5. PÄRANDKULTUURIOBJEKTID

Pärandkultuuri objekt on jälg eelmiste põlvkondade tegutsemisest maastikul. See on osa meie kultuurist, tükike meie rahvuslikust pärandist. Levinumad pärandkultuuri objektid on taluhoonete asukohad, kiviaiad, vanad metsateed ja kohanimed.

Selleks, et pärandkultuuri objektid raietööde tõttu, teadmatuses või niisama hooletusest ei hävineks, on oluline maaomanike ja maastikul tegutsejate teadlikkus ehk omanikuhoid.

Tabel 2. Pärandkultuuriobjektide arv riigimetsamaal

Vanad kohanimed	1
Põlised talukohad	1
Muinsaaegsed (võimalike) rituaalidega seotud paigad	1
Muinsaaegsed kalmekohad, kääbastikud	1
Kokku	4

6. RAIETE PROGNOOS KUNI 2030

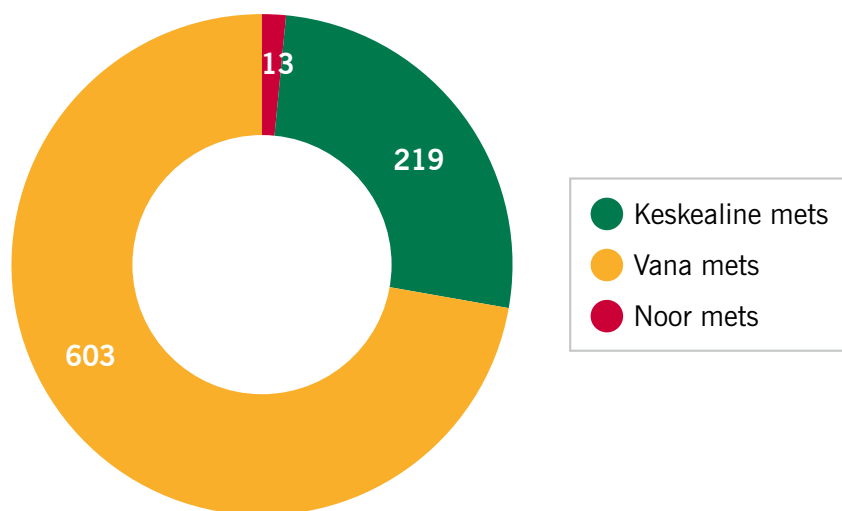
Tallinna linnas asuvad riigimetsad on linnaelanike jaoks üliolulised rohealad, mistõttu järgnevat kümnendiks uuendusraieid ei planeerita. Eesmärk on eelkõige säilitada kõrghaljastus võimalikult suures ulatuses.

Kindlasti on vajalik teha sanitaarraieid ja mõnedes metsaosades ka harvendusraieid. Siinses riigimetsa ülevaates konkreetseid metsa hooldamise töid ei prognoosita.

Kõigi linnas paiknevate riigimetsade majandamise ja hooldamise kohta koostatakse konkreetseid 10 aasta metsatööde kavade, mis kooskõlastatakse linnaga ja pannakse välja avalikuks aruteluks.

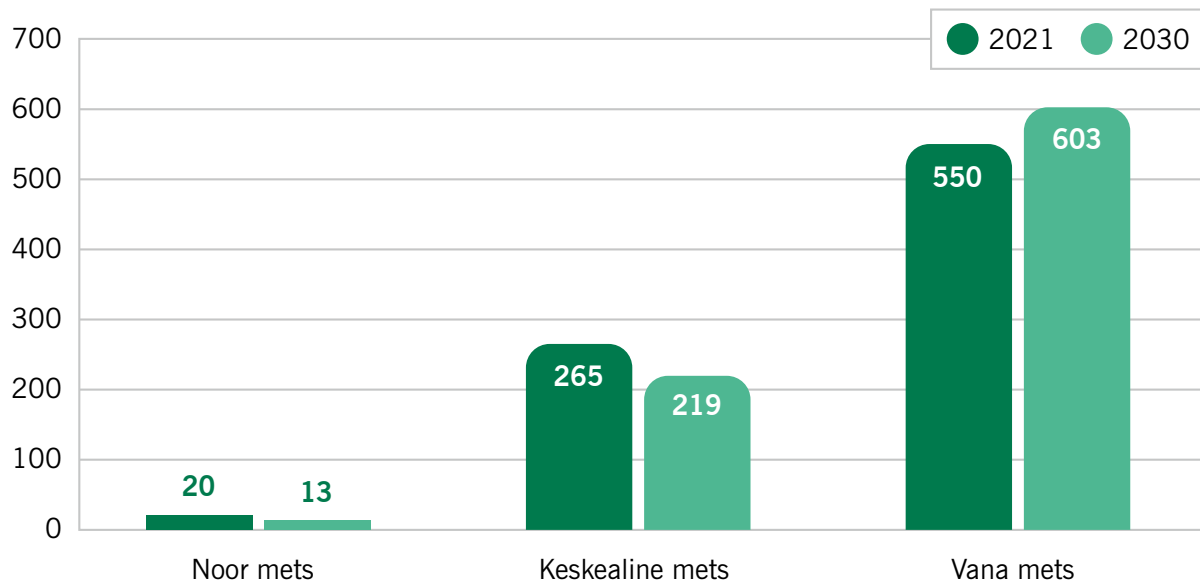
7. METSAVARUDE PROGNOOS 2030

Arvestades metsade praegust vanust ja metsa vanuse muutust 10 aasta jooksul, prognoosime metsade jagunemist vanuseklassidesse aastal 2030 järgnevalt.

Joonis 10. Riigi metsamaa jagunemise prognoos vanuseklasside alusel 2030. a, ha.

Metsa vanuseklasside muutumist kirjeldab joonis 11. Vana metsa osakaal kasvab.

Joonis 11. Riigi metsamaa vanuseklasside muutuse prognoos 2021.–2030. a, ha.

8. KÕRGENDATUD AVALIKU HUVIGA RIIGIMETSA ALAD

Riigimetsa, mis asub asulate lähedal või mida inimesed aktiivselt kasutavad, peab RMK kõrgendatud avaliku huviga metsaalaks. Nende alade läheduses elavaid või kinnistuid omavaid inimesi (kohalik kogukond või elanikud), keda metsatööd otseselt mõjutavad, kaasab RMK metsatööde planeerimisse.

Kohalikud kogukonnad või elanikud saavad teha RMK-le ettepanekuid metsaalade arvamiseks kõrgendatud avaliku huviga alade hulka, kui nad kasutavad neid metsaalasid igapäevaste tegemiste ja vajaduste jaoks.

Kõrgendatud avaliku huviga metsaaladele koostatakse ala metsatööde kavad kuni 10 aastaks. RMK avalikustab kavad oma kodulehel ning kohaliku kogukonna või elanikega kokkulepitud alad kantakse avalikule kaardirakendusele RMK metsatööde kaart

<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/rmk>

Tallinna linnas käsitletakse omavalitsusega läbi arutatult kõrgendatud avaliku huviga riigimetsa aladena:

Kõrgendatud avaliku huviga metsaala nimetus	Pindala, ha
Aegna saar	292
Nõmme-Mustamäe maastikukaitseala	84
Nõmme-Mustamäe mets	55
Laiaküla, Pärnamäe tee ja Vabaõhukooli tee	108
Tähetorn ja Glehni park	27
Pirita-Lükati	135
Kloostrimetsa	195
Vabaduse parkmets	1
Kakumäe poolsaare mets	29
Priisle tee ja Iru linnus	68
Harku mets Tallinnas	43
Kokku, ha	1036

Kogu Tallinna linna territooriumile jääv riigimetsa ala on arvatud kõrgendatud huviga metsalaks, mis on jagatud tunnetuslikult 11-ks erinevaks alaks.

Riigimetsade kaart Tallinna territooriumi kohta Maa-ameti kaardil:

<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/rmk?aadress=Tallinna%20linn&adshow=1&adfit=1>